

آرمان شهر یک نهاد مستقل و غیر انتفاعی شهروندی است که به هیچ دسته اقتصادی، سیاسی، مذهبی، قومی، و هیچ دولتی وابستگی ندارد. آرمان این نهاد، ایجاد بسترهای مناسب برای تامین خواست‌های اجتماعی برای دموکراسی، حقوق بشر، عدالت و قانونمداری و نیز پرداختن به ابتکارات فرهنگی و نشر کتاب در خدمت به شکل‌گیری آگاهی جمعی شهروندان است. بنیاد آرمان شهر در راستای تبادل اندیشه و گفتگو در قلب آسیا با هدف ایجاد همبستگی، پیشرفت و صلح، می‌کوشد. بنیاد آرمان شهر عضو فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر (FIDH) است. [وبسایت آرمان شهر تماس با ما: armanshahrfoundation.openasia@gmail.com](mailto:armanshahrfoundation.openasia@gmail.com) هفت روزنامه حقوق بشر در خدمت اطلاع رسانی مسوولانه گام بر می‌دارد اما محتوای خبرهای وارده لزوماً تعیین‌کننده خط مشی آرمان شهر نیست.

نمایی از جنگ داخلی تاجیکستان (بین سال‌های ۱۹۹۲ تا ۱۹۹۷ میلادی) منبع عکس: ایراس

سیاسی

ناآرامی سال‌های ۹۰ تاجیکستان

۱۶ نوامبر، اخبار روسی لننا رو تاجیکستان ۲۰ سال قبل در وضعیت جنگ داخلی قرار گرفت که در پی آن هزاران نفر به هلاکت رسیده و صدها هزار تن دیگر به کشورهای خارج مهاجرت کردند. هر چند شدت این درگیری‌های مسلحانه بعد از یک مدت آرام شد ولی درگیری‌های جداگانه‌ای میان گروه‌های مسلح تا سال ۱۹۹۷ ادامه یافت. تاجیکستان در پی این ناآرامی میلیاردها دلار آمریکایی خسارات مالی دیده است. تارنمای روسی "لینته رو" از وضع و شرایط مردم تاجیک در این دوره یک گزارش تصویری را منتشر کرده است.

اجلاسی که حکومت را تغییر داد اما صلح نیاورد

۱۶ نوامبر، رادیو آزادی درست ۲۱ سال پیش روز ۱۶ نوامبر سال ۱۹۹۲ در کاخ ارباب شهر خجند ۱۶ مین اجلاس شورای عالی تاجیکستان آغاز یافت. هدف برگزاری این اجلاس برقرار کردن صلح و ثبات در تاجیکستان بود. جنگ داخلی تاجیکستان پس از این اجلاس هم ادامه پیدا کرد. پس از این اجلاس تاریخی دوران رهبری امامعلی رحمان که تا کنون ادامه دارد آغاز یافت. چندین عکس و ویدیو از این اجلاس در اختیار خوانندگان قرار داده شده است.

قانون قضایی تاجیکستان: شهروندان خارجی حق رشوه خواری ندارند

۱۷ نوامبر، رادیو آزادی بنا به تغییرات اخیر قانون جنایی تاجیکستان از این به بعد منصب داران خارجی و کارمندان سازمان های بین المللی که مصونیت ندارند به دادگاه های جنایی کشیده خواهند شد. این تغییرات را آژانس نظارت مالی و مبارزه با فساد اداری به پارلمان پیشنهاد کرد.

رئیس حزب سوسیال دموکرات تاجیکستان انتخابات ۶ نوامبر را برگزار نشده اعلام کرد

۱۲ نوامبر، رنگوم رحمت الله زائر اف می گوید، تحلیل دقیق آمار واقعی و شرایط برگزاری انتخابات ریاست جمهوری تاجیکستان، نشان دهنده آن است که انتخابات ۶ نوامبر سال ۲۰۱۳ برگزار نشده است. وی معتقد است که در انتخابات ریاست جمهوری اخیر کم تر از ۳۳ درصد واجدین شرایط شرکت نمودند: "این در حالی است که اگر این شاخص به ۵۰ درصد رای دهندگان داخل کشور برابر باشد، شماره رای دادگان در بیرون از تاجیکستان ۵ درصد را تشکیل می دهد. این به این معنی است که طبق بند اول ماده ۶۶ قانون اساسی جمهوری تاجیکستان که شرکت بیش از نصف انتخاب کنندگان را تقاضا می کند، انتخابات ریاست جمهوری برگزار نشده است."

و اما کمیسیون مرکزی انتخابات و همه پرسی تاجیکستان انتخابات ریاست جمهوری ۶ - نوامبر را برگزار شده اعلام نموده، تاکید دارد که در آن بیش از ۸۶ درصد رای دهندگان شرکت نموده ۸۳٫۶ درصد آرا را امام علی رحمان، رئیس جمهور فعلی کسب کرده است.

محدودیت ارتباط تلفنی تا زمان مراسم سوگند رئیس جمهوری تاجیکستان

۱۳ نوامبر، بی بی سی در حالی که تلفن های همراه در برخی از مناطق پایتخت تاجیکستان و اطراف زندان های کشور از روز انتخابات ریاست جمهوری فعال نیستند، مسئولان شرکت های تلفن موبایل می گویند که این محدودیت ارتباط تلفنی در کشور پس از برگزاری مراسم تحلیف رئیس جمهور تازه منتخب، برداشته خواهد شد. یک منبع معتبر از شرکت مخابراتی "میگافن" گفت که مقامات امنیتی کشور در برخی از مناطق دوشنبه و اطراف زندان های تاجیکستان پارازیت نصب کرده اند که ارتباط تلفن های موبایل را محدود می کنند. این تجهیزات محدود کننده ارتباط، بعد از برگزاری مراسم تحلیف رئیس جمهور برچیده خواهد شد. مسئولان انجمن شرکت های ارائه کننده خدمات اینترنتی این وضع را به افزایش مرور کنندگان خارجی به سایت های تاجیکستانی در آستانه انتخابات مربوط می دانند. از سوی دیگر، در آستانه این انتخابات دسترسی کاربران اینترنت به برخی از سایت های اطلاعاتی و اجتماعی، نظیر "ozodagon.tj" و "youtube.com" مسدود گردید و تنها پس از گذشت چند روز دوباره فراهم شد.

جامعه

فقر معلمان تاجیک

۱۱ نوامبر، سنتر آسیا بحران کلی اجتماعی و اقتصادی تاجیکستان به قشر معلم این کشور اثر منفی داشته است. به علت پایین آمدن سطح درآمد اغلب معلمان مجبور می شوند کسب و کار خود را تغییر بدهند. معلمان بعضی از مدارس نواحی شمال تاجیکستان از جمله اشت، ظفرآباد و کانبادام حقوق چندین ماهه خود را دریافت نکرده اند. این معلمان مجبورند بعد از تدریس در مدرسه با کارهای دیگر از جمله بارکشی، خورده فروشی و در کارهای ساختمانی مشغول به کار شوند. فقر در خیابان ها هشدار می دهد که کشور در مرز خط قرمز قرار گرفته است و برای اصلاح این وضعیت باید تدابیر مؤثر اندیشید.

اولویت های ادغام در مسایل محیط زیست

۱۲ نوامبر، خاور آقای طلبک سلیم اف رئیس کمیته حفاظت از محیط زیست می گوید: تاجیکستان بخشی از جامعه جهانی است و اما مشکلات زیاد زیست محیطی دارد. تاجیکستان تحت تاثیر تغییرات آب و هوایی، سیل، خشک سالی، تخریب اکوسیستم کوهستان و مشکلات متعدد دیگر قرار گرفته است. طی سه سال اخیر حفاظت از محیط زیست یکی از اولویت ها برای دولت شده است. در برنامه های دولتی از جمله مسایل توسعه مناطق حفاظت شده، کشت، برداشت، تولید گیاهان دارویی همچنین از بین بردن استفاده از مواد اوزون، مبارزه با بیابان زایی نقش مهم را ایفا می کنند.

همکاری های بین المللی میان تاجیکستان به کنوانسیون های زیست محیطی سازمان ملل متحد ملحق شده است. ما همچنین

پروتکل مونترال در مورد مواد مخرب لایه اوزون، پروتکل کیوتو کنوانسیون تغییر آب و هوا و تنوع زیستی پیوسته ایم. تاجیکستان موافقت نامه های دو جانبه و بین دولتی همکاری در زمینه حفاظت از محیط زیست را امضاء کرده است.

بخش سوم در تاجیکستان: وابستگی به خیران و مبارزه برای کمک های مالی

۱۵ نوامبر، سوادکانت نخستین سازمان های غیردولتی فعالیت خود را در تاجیکستان ۲۰ سال پیش آغاز نمودند. امروز پس از ۲۰ سال آن ها با چه مشکلاتی مواجه هستند؟ خبرنگار دویچه وله (DW) سعی کرده به این سؤال پاسخ بدهد. حال در تاجیکستان ۲,۶ هزار مؤسسه غیردولتی فعالیت می کنند. منبع اصلی درآمد آن ها کمک های مالی خیران می باشد. گفته می شود که در سال های اخیر تعداد خیران خارجی کاهش پیدا کرده است. حال فعالیت سازمان های غیردولتی تاجیکستان با مسایل زنان، آموزش، علم و فرهنگ و دفاع از حقوق بشر وابسته است.

تحلیل

دوبناف در باره انتخابات و اپوزیسیون تاجیک

۱۱ نوامبر، آزادگان آرکادی دوبناف خبرنگار سرشناس روس در مصاحبه خود با خبرنگار "آزادگان" مسایل داغ مربوط به اوضاع سیاسی تاجیکستان را مورد تحلیل و بررسی قرار داد. وی از جمله بیان کرد: انتخابات ها در تاجیکستان بدون رقابت خشک و آرام برگزار می شوند. این انتخابات مثل انتخابات های زمان شورویست که همه آراء برای "بلوک کمونیستان و غیر حزبیان" داده می شدند. این انتخابات بدون انتخاب را به مردم، دموکرات ترین انتخابات جلوه می دهند. من از بی پروایی مطبوعات در این دوره نیز شگفت زده شدم. در دیگر کشورها در این دوره کمیسیون مرکزی انتخابات پر از صدا و آدم است، حوزه های انتخاباتی هم همین طور. در تاجیکستان این روند خیلی کم بود و تقریباً به نظر نمی رسید. متأسفانه، جای جامعه شهروندی تاجیکستان را روشن فکران تاجیک نتوانستند بگیرند.

اقتصاد

چشم انداز اقتصادی تاجیکستان نامشخص است

۱۱ نوامبر، سنترل ایشیا نیوز چشم انداز رشد اقتصادی تاجیکستان به دلیل سیستم بانکی ضعیف و تنش در روابط با ازبکستان نامشخص باقی می ماند. در گزارش بانک اروپایی بازسازی و توسعه (EBRD) آمده است، رشد تولید ناخالص داخلی تاجیکستان ۷,۵ درصد در سال ۲۰۱۲ باقی مانده است و ۷,۴ درصد در سه ماهه اول سال ۲۰۱۳ بوده است. با توجه به پیش بینی این بانک کلاً در سال ۲۰۱۳ در تاجیکستان انتظار کاهش رشد به ۷,۱ درصد برسد که این پیامد کاهش حواله های بانکی است که عمدتاً از روسیه انتقال می یابند.

در گزارش همچنین آمده است، ادامه تنش با ازبکستان می تواند منجر به اختلالات بیشتر در عرضه گاز و کاهش حمل و نقل ریلی بشود.

اقتصاد به نحوه تاجیکی: فقر، پنبه و مهاجرین

۱۵ نوامبر، کوآتا ر.ب.ک. رو از کشور های سابق شوروی، تاجیکستان کشوریست که سرنوشت پیچیده ای دارد. طبق آمار بانک جهانی مبلغ ۳ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار آمریکایی یعنی حدود نصف تولید ناخالص ملی را حواله های پولی مهاجرین تاجیک تشکیل می دهد. زندگی در تاجیکستان در واقع خیلی سخت است، در بعضی مناطق قطعی برق بخصوص در فصل زمستان وجود دارد. دانش آموزان و دانشجویان به طور اجباری برای جمع آوری پنبه جلب کرده می شوند. همانند اکثر جمهوری های سابق شوروی، تاجیکستان توسط گروه های قبیله ای کنترل می شود.

لغو تعرفه اضافی گمرکی از واردات مواد سوخت روسیه به تاجیکستان

۱۴ نوامبر، بی بی سی دولت روسیه تصمیم گرفته از ۱۲ نوامبر سال جاری صادرات مواد سوختی به تاجیکستان بدون پرداخت تعرفه اضافی گمرکی انجام شود. پرداخت تعرفه اضافی گمرکی برای صادرات مواد سوختی تا زمان تصویب موافقتنامه رسمی میان

تاجیکستان و روسیه در باره صادرات مواد سوخت روسیه به این کشور لغو شده است. گفته می‌شود با تصویب قانونی این موافقتنامه پرداخت تعرفه اضافی گمرکی برای صدور مواد سوخت از روسیه به تاجیکستان، به طور دائمی لغو خواهد شد. انتظار می‌رود در اسرع وقت قیمت یک لیتر بنزین نوع آی-۹۲ از ۶ سامانی و ۴۰ درم به حدود ۵ سامانی کاهش یابد.

افزایش سرمایه گذاری در بخش معادن تاجیکستان

۱۶ نوامبر، آزادگان از ابتدای سال جاری میلادی حدود ۲۳۰ میلیون سامانی (۴۸,۲ میلیون دلار) برای توسعه صنعت و معدن در تاجیکستان سرمایه گذاری شده است. بنا به اطلاع وزارت انرژی و صنایع تاجیکستان این مبلغ برای ارتقاء تولید و تکمیل تکنولوژی پنج کارخانه استخراج معادن داخلی استفاده شده است. سرمایه گذاری در معدن طلای "زرافشان" که کارخانه مشترک تاجیکستان و چین است صورت گرفته است. در این کارخانه ۱۴۲,۸ میلیون سامانی سرمایه گذاری صورت گرفته است. حجم بازاریابی محصولات صنعت و معدن تاجیکستان طی این مدت بالغ بر ۷۸۱,۷ میلیون سامانی (۱۶۳,۸ میلیون دلار) برآورد شده است.

روابط بین المللی

تحلیلگر ازبکستان: تاجیکستان و قرقیزستان توان صادرات برق به افغانستان را ندارند

۱۶ نوامبر، آزادگان مقامات ازبک بارها نظر منفی خود را در مورد برنامه های کشورهای همسایه قرقیزستان و تاجیکستان که قصد دارند نیروگاه های بزرگ برق آبی در رودخانه های مرزی احداث کنند، ابراز کرده اند. علت اصلی این عقاید طرف ازبکستانی خطر زمین لرزه در منطقه می باشد.

طرف ازبکی می گوید اجرای طرح های بیشکک و دوشنبه برای ساخت سد، می تواند عواقب فاجعه بار زیست محیطی در پی داشته باشد. خانم سیور محموداوا تحلیلگر مستقل ازبک می گوید: ازبکستان هنوز در مورد ساخت نیروگاه ها واکنش موثر نشان نداده است تنها به پخش اظهارات اکتفا کرده است. ظاهراً مقامات قرقیزستان و تاجیکستان درک نمی کنند که با تحریک ازبکستان آن ها خود را در وضعیت بدی قرار خواهند داد. سیور محموداوا تاکید کرده است در صورتی که قرقیزستان و تاجیکستان برای ساخت نیروگاه برق آبی ادامه دهند، طرف ازبک می تواند به سرمایه گذاری در توسعه بخش انرژی افغانستان اقدام کند.

در تاشکند جلسه وزرای حمل و نقل کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای برگزار گردید

۱۵ نوامبر، پولیتیک از ریپارتس در شهر تاشکند ششمین جلسه وزرای حمل و نقل کشورهای عضو شانجای برگزار گردید. در این جلسه وزیران حمل و نقل کشورهای ازبکستان، چین، قزاقستان، قرقیزستان، روسیه، تاجیکستان و معاون دبیر کل این سازمان آقای ناصراف شرکت کردند. در جلسه مسایل مربوط به امضا سازش نامه کشورهای عضو در باره فراهم کردن شرایط مساعد برای حمل و نقل اتوموبیلی، بالا بردن ظرفیت حمل و نقل کشورهای عضو، افزایش حجم داد ستد کالا و سرمایه گذاری مورد بررسی قرار گرفتند.

فرهنگ

نشر «فرهنگ املای زبان تاجیکی»

۱۴ نوامبر، خاور حالا خواننده تاجیک در نحوه نوشتن کلمات مختلف دشواری نخواهند داشت زیرا کتاب «فرهنگ املای زبان تاجیکی» توسط کمیته زبان و اصطلاحات نزد حکومت جمهوری تاجیکستان با تعداد ۱۵ هزار نسخه منتشر گردید.

نمایشگاه محصولات صنعتی ایران در تاجیکستان گشایش یافت

۲۷ آبان، خبرگزاری فارس معاون رئیس اتاق بازرگانی تاجیکستان، افتتاحیه این نمایشگاه را تدبیری در جهت توسعه روابط اقتصادی و تجاری و همچنین افزایش میزان مبادلات کالا با ایران ذکر کرد. وی گفت: در این نمایشگاه محصولات شرکت های تولیدی و صنعتی ایران در بخش های کشاورزی، صنایع تبدیلی، مواد غذایی، صنایع دستی، حمل و نقل، وسایل گرمایشی، قطعات خودرو، لوازم برقی، آبرسانی، آرایشی و بهداشتی، ساختمانی، ظروف، پوشاک، کالاهای پلاستیکی و صنعت قالیبافی و فرش عرضه

شده است. معاون رئیس اتاق بازرگانی تاجیکستان افزود: این نمایشگاه در چارچوب برنامه همکاری اتاق بازرگانی تاجیکستان و شرکت برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی «راه رشد آسیا» راه‌اندازی شده و به مدت پنج روز ادامه خواهد داشت.

[عرض مؤمن قناعت به امام‌علی رحمان](#)

۱۵ نوامبر، آزادگان مؤمن قناعت، شاعر مردمی تاجیکستان در نامه سرگشاده خود عنوانی رئیس جمهور تازه منتخب کشور گفته‌است مطمئن است، امام‌علی رحمان در این چند سال سرنوشت ساز درخواست‌های رقیبان و دوستان را لحاظ خواهد کرد. در این نامه که آن را روزنامه "امروزنیوس" منتشر کرده است آقای قناعت گفته که نمایندگان احزاب سیاسی تشکیلات جمعی و گروه روشن فکران دموکرات به جای این که برنامه موفق و موازی پیشنهاد کنند به ارائه نارسایی‌ها به تحقیر شخصیت‌ها و اهل خانواده آن‌ها مبادرت کردند. چنین وضعی در داخل تاجیکستان و خارج از آن بی‌رنگی و بی‌باری را به وجود آورده است. وی افزوده‌است "مردم آگاه و وطن‌دوست تاجیکستان به این نتیجه رسیده‌اند که امروز صلح و ثبات، وحدت و یگانگی به عمل آوردن برنامه‌های رشد تاجیکستان از همه مهم‌تر است. نتایج رأی دهی اظهار همین صمیمیت مردم بود. باید شکر گذار باشیم که سرنوشت برای ما چنین امکانی را داد که آرمان‌های گذشته‌گان و امروزیان را برای فردای درخشان عملی کنیم."

آرمان شهر

[صفحه‌ی تاجیکستان در سایت آرمان‌شهر](#)

تارنمای آرمان‌شهر مطالب مربوط به جغرافیای تاجیکستان را در این صفحه گرد هم می‌آورد. برای بارور کردن آن ما را یاری دهید.

[کتاب‌خانه آنلاین حقوق بشر آرمان‌شهر/ زنان](#)

آرمان‌شهر صفحه‌ای از کتاب‌خانه آنلاین حقوق بشر خود را به زنان اختصاص داده است. هدف از راه‌اندازی «کتاب‌خانه آنلاین حقوق بشر» ایجاد جامع‌ترین پایگاه اطلاعاتی در این زمینه است.

دیگر بولتن‌های آرمان‌شهر

[هفت روز نامه حقوق بشر بین‌المللی](#)

[هفت روز نامه حقوق بشر زنان](#)

[هفت روز نامه حقوق بشر ایران](#)

[هفت روزنامه حقوق بشر افغانستان](#)

منابع:

Asia-Plus, BBC (Persian, Tajik, English), Central Asia News, Centrasia.ru, Khovar.tj, Ozodagon, Radio Ozodi, Uzreport.uz, Lenta.ru, Svotka.net, Regnum.ru, Quote.rbc.ru